

Mats Strandberg

SEMINÁŘ

Nevinný teambuilding se promění v masakr

SEMINÁŘ

© Mats Strandberg, 2021
by Agreement with Grand Agency.

*Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu nakladatele.*

Translation © Vladimíra Mužíková, 2024
Cover © Netflix 2023. Used with permission.
© DOBROVSKÝ s.r.o., 2024

ISBN 978-80-277-4938-6 (pdf)

SEMINÁŘ

Mats Strandberg

přeložila Vladimíra Mužíková

F&B&S

PROLOG

Říká se, že pás země při úpatí hory před hlavní budovou, který dnes pokrývá štěrk, kdysi bývala louka, na níž došlo ke střetu vojsk jarla Birgera a pohanských Folkungů. Meče tehdy třeskaly. Koně vyděšeně ržáli. Zem se sytila krví. Dnes, jednoho zářijového dne, krátce před půl devátou ráno, zem opět smáčela krev naředená nočním deštěm.

Dřevěný třípatrový červený dům s bílými rohovými sloupky byl postaven před dvěma sty lety na základech ještě staršího hostince. Na recepci visí zarámovaná kopie listiny ze sedmnáctého století, v níž stojí zmínka o hostinci U Uhlířského jezera. Zdi pokrývají tapety s motivem drobných kytiček. Nové, ale ve starém duchu.

Visí zde i černobílé fotografie uhlířů pózujících na břehu protáhlého Uhlířského jezera před svými milíři. Oči jim v začouzených vráscitých tvářích jen září. Na některých záběrech jsou vidět jen jejich siluety v hustém dýmu.

Dále následuje několik snímků z období rozkvětu penzionu, někdy z počátku minulého století. Bohatý, vánočně prostřený švédský stůl obklopený vážnými servírkami. Kroketové hřiště dole u jezera. V mělké vodě pózuje skupinka mužů v pruhovaných plavkách. Na pozadí je skála, jež ze sebe shodila travnatý plášť a povlovně se svažuje do jezera. Trsy orobince. Parník na Strömsholmském kanálu vyplouvající od kamenolomu k jezeru Mälaren.

Cesta časem pokračuje i na dalších fotografiích. Uprostřed poulouku roste kaštan. Na jaře je obsypaný světlými květy. V pozdním létě si děti hrají s jeho plody, jedovatými poklady ukrytými v pichlavých slupkách, jež vypadají jako z jiného světa. Na strmých stráních kolem penzionu vznikají sjezdovky pokryté oslnivě bílým sněhem. Je krátce po válce. Lidé už nestojí strnule před objektivem, nýbrž

jsou zachycováni v pohybu. Sjíždějí v řadě vedle sebe z kopce na dřevěných lyžích, smějí se a drží za ruce. Bruslí na jezeře. Na břehu si děti opékají buřty a před hernou pod skalou staví sněhuláky. Během oslav letního slunovratu se tančí okolo májky, v nově postaveném altánu vzadu za domem se popíjí káva. Z altánu je krásný výhled na rozlehlou zahradu a jezero, po němž jezdí čím dál méně lodí. Lidé dávají přednost železnici a autům, začíná se uvažovat o uzavření vodní cesty Strömsholmským kanálem.

Jenže obce ji společnými prostředky naopak zrenovují. Počátkem sedmdesátých let začínají na Uhlířské jezero vyrážet lodě s turisty. Jen během jediného zimního víkendu si sem přijede zalyžovat přes pět tisíc lidí. Majitelé penzionu se proto rozhodnou do svého podnikání zainvestovat. Nechají vykácet stromy a lískové keře na břehu jezera, vytrhat rákosí. Na nově vzniklé ploše postaví devět chatek, každá má čtrnáct metrů čtverečních a všechny jsou stejně jako hlavní budova natřené načerveno a mají bílé rohové sloupky. A před sebou podlouhlou lávku stojící na kúlech ve vodě. O kus dál je umístěno obyčejné dřevěné molo pro vstup do vody. Místo je poprvé nazváno Chatová osada na Uhlířském jezeře.

Přichází osmdesátky, zimní hosté mají bohaté kadeře a tváře opálené ze solárka. Na snímcích už ale není vidět, že návštěvníků pomalu, ale jistě ubývá. Na zimní sezonu už není spoleh a lyžaře začínají lákat jiná místa, s delšími sjezdovkami a sněžnými děly. Tohle jsou poslední fotografie.

Pak byl lyžařský areál uzavřen. Svahy zarostly. Poté, co na jezeru blíž k centru vznikl aquapark, přestali sem hosté jezdit i v létě. Koncem devadesátých let byl areál přebudován na výchovné zařízení pro mladistvé dívky. Jenže lidé si na „výtržnice“ stěžovali, měli pocit, že si zde dívky za jejich daně užívají „luxusu“. Krátce před příchodem nového tisíciletí byl domov uzavřen. Mezi lidmi se šuškal o sexuálním násilí a jiných skandálech, ale nic z toho nebylo nikdy prokázáno. Po nějaké době se o starém penzionu přestalo mluvit úplně.

Areál byl opuštěný pět let, než ho objevili jistí podnikatelé ze Stockholmu. Do opravy hlavní budovy investovali miliony. Všechno, co připomínalo výchovnou instituci, vyhodili. Zrenovovali staré

dřevěné podlahy. Recepce dostala nové květované tapety. Penzion i chatky vybavili drahým nábytkem. Do jídelny položili koberec a zvenku k ní přistavěli velkorysou terasu. Na konci zahrady vznikla menší pláž s novým, masivnějším molem pro vstup do vody a pod skalou bylo postaveno dřevěné plato se saunou a vířivkou. Do nové restaurace, pojmenované Hostinec na Uhlířském jezeře, najali hvězdného šéfkuchaře. Majitelé si brousili zuby na minimálně jednu michelinskou hvězdu. Provoz zahájili během finanční krize a po necelém roce skončili. Nábytek byl rozprodán v aukci.

Dřevěnou lávku před chatkami i původní staré molo obrostl vysoký orobinec. Kaštan uprostřed trávníku onemocněl rakovinou kůry. Z otevřených ran stromu vytékala rudohnědá tekutina. Strom nakonec porazili manželé, kteří zdejší areál před několika lety koupili, a znovu obnovili místo zvané Chatová osada na Uhlířském jezeře.

Tohoto deštivého rána by se vzduch ve vstupní hale dal krájet. Jako by dům tajil dech. Ve vzduchu se před rozzářenými očima uhlířů nehybně vznášejí částičky prachu. Křišťálové lustry v jídelně jsou zhasnuté, ale od jejich broušených hran se na mechově zelený koberec odráží bledé světlo pronikající dovnitř okny. Francouzské okno na terasu je potřísněné krví. Šedou oblohu venku protíná ocelové lano mizící mezi stromy na druhé straně jezera. To představuje jednu část nové zipliny zavěšené nad hladinou ve tvaru písmene V, s jednou odvěsnou kratší a druhou o něco delší.

Dveře verandy v mezipatře jsou pootevřené. Do zasedací místnosti jimi pofukuje větrák. Pár židlí leží převrácených na zemi. Na parketách zasychá louže krve. Slyšet je jenom bubnování kapek deště. A motor příjíždějícího auta, ale to je ještě hodně daleko.

Jde o toyotu, čistou a bílou jako padlý sníh, až na logo stavebníka SBFF na bočních dveřích. Žena za volantem se jmenuje Wilma. V poledne se má zúčastnit slavnostního ceremoniálu, jímž bude zahájena stavba nákupního centra Na Uhlířské louce necelých deset kilometrů odsud. Do té doby bude mít za úkol vzbudit dostatek nadšení v členech odboru pro místní rozvoj na jejich semináři a poskytnout jim koučink ohledně komunikace s médii, aby věděli, o čem si smí dovolit otevřeně hovořit před kamerami a do nastavených mikrofonů.

Wilma vyrazila ze Stockholmu před dvěma a půl hodinami. Upíjí studenou kávu z papírového kelímku a telefonuje se svým šéfem přes mobil napojený na autorádio. Sem tam sklouzne pohledem k otevřeným novinám na sedačce spolujezdce. Celou jednu stranu zabírá fotografie muže sedícího u stolu v kavárně. Zamýšleně hledí z okna pohledem, který je očividně naaranžovaný. Má husté, nakrátko ostříhané prošedivělé vlasy a ledově modré oči. „Okradli mě o celou moji budoucnost“ zní titulček, jenž cituje slova muže, který se domnívá, že má morální právo na pozemek, který nyní patří SBFF.

Při čtení je patrné, že novinář stojí na jeho straně a že článek je určený pro čtenáře se stejným úhlem pohledu. Wilmě se přičí patetické výrazy, jež ten amatérský pisálek ve svém textu používá, ale uvědomuje si, že nad jeho obsahem si nemůžou dovolit jen tak mávnout rukou.

Znovu si lokne kávu, kterou si koupila před čtvrthodinou u pumpy, kde tankovala. Fotografie farmáře na přední straně *Bergslagenského deníku* si všimla při placení u pokladny. Wilma položila noviny na pult a sdělila číslo stojanu, u kterého tankovala. Pokladní, žena kolem padesátky žvýkající s otevřenou pusou, vrhla letmý pohled z okna a její sanice se naráz zastavily, když spatřila hranatá písmena v logu stavební firmy na boku auta. Znechuceně sevřela ústa. Několik chlapů, co vypadali na řidiče kamionů, Wilmu probodávalo zlostným pohledem. Nebylo to příjemné. Ale s tím teď nemíní svého šéfa obtěžovat. Místo toho ho žádá o radu, jak se má zachovat, pokud na slavnost dorazí nějakí demonstranti.

Reproduktory však mlčí. Uvnitř auta je slyšet jen tukaní dešťových kapek do střechy auta. Tiché bručení stěračů. Skřípání šterku pod koly.

„Haló?“ zkouší to Wilma s pohledem upřeným na displej na palubní desce. Je bez signálu. Odevzdaně bouchne pěstí do volantů. Vrhne vyčítavý pohled na horu tyčící se po pravé straně šterkové silnice. Mezi převážně jehličnatými stromy ohnivě prosvítá podzimní listí několika osamělých bříz a jeřabin. Z levé strany se mezi stromy přibližuje Uhlířské jezero. Wilma zkusí svému šéfovi zavolat znovu,

ale telefon je hluchý. Zapne rádio. Pronikavé hlasy vzrušeně hovoří o školní stávce za klima. Wilma je však neposlouchá. Sešlápne plynový pedál a začíná přemýšlet o obecním projektovém manažerovi, který tvrdil, že opozice změnila ohledně stavby názor.

Auto stoupá do kopce. Svou karosérií trhá rybářské vlasce natažené na pár místech přes cestu, ale praskavý zvuk není přes šumění deště slyšet. Wilma si toho vůbec nevšimne. Pokračuje v jízdě a po pár set metrech se jezero začíná stahovat zpátky mezi stromy. Silnice se vpředu prudce stáčí doleva a za zatáčkou už Wilma několik set metrů před sebou spatří hlavní budovu penzionu. Sundá nohu z plynu.

O kus dál vpředu spatří staré vínové červené SUV. Sjelo ze silnice, leží na boku, ale kola na straně řidiče zůstala na šterku. V bledém ranním světle Wilma nedokáže říct, jestli světla auta stále svítí, nebo jestli to jen tak vypadá.

Pomalou se blíží po úzké silnici k autu a má čím dál nepříjemnější pocit. Zastaví vedle něj. Nikoho v něm nevidí. Na druhé straně škarpy se až dolů k jezeru rozprostírá louka. Řebříček ještě kvete a jeho bílé korunky připomínají pěnu na vlnách dlouhých stonků vzdouvajících se ve větru. Wilma po krátkém zaváhání opět přidá plyn.

Zajíždí na parkoviště, které je až na tmavě modrý mikrobus s nálepkami z místní autopůjčovny na zadním skle úplně prázdné. Wilma zaparkuje vedle něj. Stěrače nechává běžet a rozhlíží se po šterkové cestě vinoucí se zežloutlou lipovou alejí k chatkám. Mezi kmeny stromů problikávají rozsvícené lampy na nízkých sloupcích, jaké stojí i okolo parkoviště.

Vypne motor a hlasy z rádia okamžitě umlkají. Natáhne se na zadní sedačku pro aktovku a deštník. Otevře dveře auta, a ještě než vystoupí, deštník roztáhne. Rozeběhne se přes parkoviště a děšť přitom buší do deštníku, jako by do něj chtěl udělat díru. Na silnici se ještě ohlédne zpátky, směrem, odkud přijela. Vidí, že zadní světla SUV svítí. Znovu znejistí.

Někdo nám tady asi dneska v noci řídil opilý. Známe to, jak to na těchhle seminářích chodí.

Pokračuje dál k široké příjezdové cestě před domem. Z kamenné terasy obrostlé stále rozkvetlým hrachorem a marulkou trčí stožár a na něm plandá zplihlá vlajka. Wilma míjí květiny, sotva si všimne květináčů s vřesem na schodech před hlavním vchodem.

Bere za kliku. Je zamčeno. Na mosazné tabulce je napsáno, že hlavní budova se v době mezi jednou a šestou hodinou ranní zamyká. Wilma zkontroluje čas na svém mobilu. 08.48. A stále je zavřeno.

Přiloží prst na zvonek u dveří a uvnitř se rozezní veselá melodie. Natahuje uši, jestli zevnitř uslyší nějaké kroky, ale žádné se neblíží. Ještě jednou zazvoní. Pak se na kamenném schodišti otočí k příjezdové cestě. Přelétne pohledem dětské hřiště na protější straně, částečně ukryté za stromy. Kovová konstrukce se třemi houpačkami, kolotoč a zakryté pískoviště, to vše obehnané nízkým dřevěným plotem. Nějaká dřevěná cedulka s bílým textem, který nedokáže takhle na dálku přečíst, ukazuje směrem do lesa.

Hodiny poskočí na 08.49. Wilma sejde na šterkovou cestu. Nadzvedne deštník a podívá se vzhůru na dům. Na tvář jí dopadají studené kapky. Ocelové lano zipline vysoko nad střechou domu není skoro vidět. V okenních tabulkách se odráží nebe a zalesněné kopce. Wilma v nich vidí krajkové záclony a pelargonie, ale pokoje se zdají být prázdné.

Žádné jiné chatové osady tady v okolí snad nejsou, ne? přemýšlí a přitom jí dochází, že bez signálu nemá možnost si to vygooglit. Odevzdaně sjíždí pohledem ke svému telefonu. Zkouší, jestli bude mít štěstí, a vytáčí číslo obecního projektového manažera. Telefon však nevyzvání. Je úplně hluchý. Jenže tohle je ticho, které přece jen něco obsahuje. Trochu jí to připadá jako brnění statické elektřiny v těle těsně předtím, než člověk dostane ránu.

Wilma odloží telefon a pohlédne k SUV. Tmy se bála jen v dětství. Jenže teď je ten strach náhle zpátky, jako by nikdy nezmizel, přestože je bílý den. Nejraději by se sebrala a okamžitě odsud odjela, ale to je přece absurdní. Jak by to vysvětlila šéfovi? A ostatním z obecního úřadu, kteří na ni čekají?

Ale vždyť tady nikdo není.

Něco tu nehraje.

Připadá si, jako by byla poslední žijící člověk na planetě. Cestou zpátky po šterkové cestě jí přebíhá mráz po zádech. Vrhá smutné pohledy k firemnímu autu na parkovišti.

Tohle všechno musí mít nějaké rozumné vysvětlení. Nejspíš mají kocovinu, všichni do jednoho. A ještě vyspávají.

Přinutí se zabočit na kamenný chodník vinoucí se kolem celého domu. Ani v oknech v průčelí není vidět živou duši. Déšť bubnuje do deštníku. Jeho zvuk jí při chůzi obklopuje ze všech stran. Rozhlíží se po trávníku svažujícím se k jezeru. Pěšinu táhnoucí se podél břehu mezi skálou a chatkami lemuje několik rozsvícených lamp. Chatky nemají tímhle směrem okna a u všech jsou zavřené dveře. Přesto má pocit, že ji odtamtud někdo sleduje.

Pokračuje dál podél zadní strany penzionu. Vidí bílé dřevěné sloupky podpírající verandu v mezipatře. Stoly na terase pod ním jsou pokryté plastovými ubrusy a slunečníky jsou složené. Wilma spatří francouzské okno. Rozhodne se na něj zkusit zaklepat. Zamíří k nízkým schůdkům vedoucím na terasu a cestou přejíždí pohledem temné a němé okenní tabulky. Její mysl čerí vzpomínky na noviny o tom farmáři. O odporu proti stavbě. Na seminář, který tady včera začal, a na to, že všichni, kteří by tady teď měli být, jsou do projektu Uhlířská louka nějak zaháčkování. A má chuť udělat čelem vzad. Rozběhnout se zpátky k autu. Odjet odsud. Ale jde dál.

Na terasu vedou jen tři schůdky a Wilma stihla položit nohu na druhý z nich, když si všimla, že skleněné výplně ve dveřích jsou potřísněné něčím červeným a lepkavým. Na podlaze něco leží a jí zprvu napadá, že je to halda špinavého prádla.

Teprve nahoře na terase to její mozek stihne zpracovat. Teprve teď jí to dochází. Wilma zůstává stát s rukou na zábradlí. Nemůže od té hromady odtrhnout oči. Jako by zkameněla.

Na zemi leží tělo. Teď to vidí naprosto jasně. Ale něco je na něm špatně. Pláštěnka má kapuci, která byla předtím zřejmě zvednutá. Polovina hlavy je pryč. Nad rozbitými zuby ve spodní čelisti už nic není. Déšť spláchl všechnu krev a Wilma jasně rozeznává jazyk. Vypadá jako nějaký podvodní živočich, který přišel o svou ochrannou schránku.

Začala by křičet, kdyby mohla, jenže má stažené hrdlo. Slabý zvuk deroucí se jí z úst nemá šanci přehlušit deštové kapky bubnující do jejího deštníku. Zvedá oči ke dveřím, ke tmě za sklem.

Není tam uvnitř někdo? Kdo se na mě právě teď dívá?

Rychle sbíhá ze schodů a utíká, co jí nohy stačí, po kamenném chodníku zpátky k autu. Koutkem oka náhle zaznamená nějaký pohyb, a když otočí hlavu směrem k jezeru a vidí, že dveře jedné chatky se otevírají, vydere se jí z hrdla přidušený výkřik.

Ten, co z chatky vychází, tady, u Uhlířského jezera, dnes v noci vraždil.

BERGSLAGENSKÝ DENÍK

„Okradli mě o celou moji budoucnost“

Dnes bude při slavnostní ceremonii na Uhlířské louce položen základní kámen nového obchodního centra. Oslav se však nezúčastní muž jménem Lars-Erik „Lappå“ Pålsson, farmář, který prohrál boj o svůj pozemek.

Je to vysoký, rozložitý a poněkud neklidný muž, jenž si sype do kávy pořádnou dávku cukru. Poté, co jsem viděl množství fotografií a zhlédl spoustu televizních reportáží o rodinném statku Pålssonových v obci Uhlířská Louka, je zvláštní pocit vidět „Lappå“ na vlastní oči v kavárně v centru. Říká, že je těžké si zvyknout na skutečnost, že už nemusí každé ráno vstávat s prvním kohoutím zakokrháním.

Sem tam k němu přicházejí lidé ho pozdravit. Vyjádřit lítost nad tím, co se stalo. Vlastně se mu už o tom ani nechce hovořit, říká a přirovnává poslední roky k boji Davida s Goliášem. V tomto případě David prohrál. Jak to s ním bude dál? Co má dělat?

„To kdybych věděl,“ říká „Lappå“ s povzdechem. „Dřív jsem nikdy o něčem podobném nepřemýšlel. Byl jsem příliš zaneprázdněn prací na statku. Samozřejmě to byla dřina, ale nic mi nechybělo.“

„Statek byl pro mě vším“

Pålssonovi každoročně na svém statku vyprodukovali přibližně 450 000 litrů mléka, pěstovali obilí, brambory a prodávali čerstvé maso. Měli osm zaměstnanců.

„Ale pro mě to bylo víc než jen zaměstnání,“ dodává „Lappå“. „Náš statek byl pro mě vším.“

Není se čemu divit, možná. Rodina Pålssonových statek

vlastnila po několik generací. „Lappå“ ho převzal v roce 1989, v pouhých 23 letech, po tragické smrti svého otce, jenž zemřel při autohavárii.

„Otec statek zase zdědil po svém dědovi v roce 1964,“ pokračuje „Lappå“. V době, kdy byl otec a jeho bratři ještě malí, tak děti žádné prázdniny neměly. Naopak, v létě bývalo práce nejvíc, a tak se očekávalo, že si všichni vyhrnou rukávy a přiloží ruku k dílu. Hrubá síla byla v té době nejdůležitější.

Od té doby se toho událo mnoho. Úrodná půda na Uhlířské louce spolykala miliony korun, obchody jen kvetly. V dobách farmářova dědečka měli jen nějakých deset krav. „Lappå“ a jeho otec práci na statku zmodernizovali. Nakonec chovali padesát pět dojnic. Pomocí odborného křížení svůj chov zdokonalili, takže krávy dojily 60 litrů mléka denně. „Lappå“ se doposud tváří pyšně, když o tom vypráví. Jenže teď jsou všechny krávy pryč stejně jako „Lappåho“ celoživotní dílo. Dům, kde vyrostl, je zbouraný. Místo něj vznikne parkoviště.

„Nemohl jsem tomu uvěřit“

Když přišel dopis od obce, v němž mu sdělovali, že jeho nájemní smlouva je již neplatná, byl v šoku.

„Nemohl jsem tomu uvěřit. Celou dobu jsme slýchali, jak jsme pro náš venkov důležití, ať se k této půdě chováme, jako by byla naše.“

Jenže nadnárodní stavební firma SBFF přišla s nabídkou, kterou obec zřejmě nemohla odmítnout. Pozemek se ukázal jako velmi lukrativní pro výstavbu nového nákupního centra. Opozice to neviděla zdaleka tak pozitivně. Mnohým dělaly obavy environmentální aspekty. Jiní měli strach, aby projekt nezničil centrum města. Ale nejsilnější odpor představovala snaha zachránit rodinu Pålssonových a její statek. V našem deníku jsme publikovali mnoho příspěvků od rozčilených pisatelů. Obecní radě byl doručen písemný protest s více než sto podpisy. „Lidé nám volali týden co týden a ptali se, jak by nám mohli pomoci,“ říká „Lappå“ a suše dodává: „Samozřejmě jsme z toho měli radost. Jenže nám to nijak nepomohlo.“

56 000 čtverečních metrů

Proti projektu protestovala pouze Levicová strana a Strana středu. Sociální demokraté se hlasování vzdali. Za necelý rok bude stát na Uhlířské louce 56 000 čtverečních metrů skla a betonu. V roce 2020, kdy má být obchodní centrum otevřeno, se stane jedním z dvaceti největších ve Švédsku.

Dnes bude položen základní kámen. Zahájení stavby bude oslaveno ceremonií v pravé poledne. Jedna facebooková skupina, jež nabádá své členy, aby sem přišli demonstrovat, jen za posledních pár dní rekordně narostla. V pár příspěvcích dokonce nabádala k sabotážím, ale ty byly vzápětí staženy. „Lappå“ zdůrazňuje, že on v každém případě žádné nezákonné akce nepodporuje, ať už jsou míněny v dobrém, či nikoli.

Osobně se slavnostní akce nezúčastní.

„Já prostě odmítám přihlížet tomu, co s tím pozemkem provedli,“ prohlašuje stručně a jasně.

Na mé dotazy o tom, jak se cítí, jen odmítavě mává rukou, ale zlost v očích se mu potlačit nedaří.

Ví toho víc než všichni politici dohromady

„Lappå“ tvrdí, že se nedobrovolně stal odborníkem na komunální politiku, a s povzdechem konstatuje, že někdy má pocit, že jeho vědomosti jsou větší než vědomosti politiků.

„Já prostě nedokážu pochopit, jak se jim mohlo podařit to prosadit. Projekt je například v přímém rozporu se zákonem o životním prostředí, jenž říká, že zastavět zemědělskou půdu lze pouze ve výjimečných případech, kdy ‚je to ve veřejném zájmu‘. Nikdo mi nebude tvrdit, že nákupní centrum představuje veřejný zájem.“

„Lappå“ pohlédne zamyšleně oknem ven.

„Nejhorší není to, že jsem přišel o půdu, nýbrž to, že o ni okradli mé děti. Můj nejstarší syn studuje na zemědělské fakultě v Uppsale. Bude z něj lepší zemědělec, než jsem kdy byl já nebo můj otec, a pochopitelně jsem doufal, že po mně jednou farmu převezme. Nepřipravili mě pouze o historii celé mé rodiny. Vzali mi i moji budoucnost.“

OLOF ANDERZON

O 24 HODIN DŘÍVE

INGELA

Mikrobus ukrajuje z dálnice jeden kilometr za druhým. Už za sebou nechali poslední obydlenu oblast. Sluncem ozářené ozimem oseté lány polí se táhnou do dálky k zalesněným horám. Ingela má ale oči jen pro Jonase, který sedí vedle ní a řídí. Ty jeho rozčuchané vlasy, které si nikdy nedokáže pořádně učesat. A dohněda opálené ruce, s nimiž bubnuje do volantu do taktu country. Ingela se usměje. To je celý Jonas, pro každou příležitost má vždycky připravený speciální playlist.

Jonas na ni kradmo pohlédne a ona rychle uhne očima. Polije ji horko a silou vůle se snaží zabránit tomu, aby jí na krku naskákaly rudé skvrny. Na zadních sedačkách sedí dalších sedm cestujících, kteří by si to mohli špatně vysvětlit. Někteří by si to určitě *chtěli* špatně vysvětlit. Ví, že od okamžiku, kdy byl Jonas povýšen na projektového manažera v projektu Uhlířská louka, probublává vůči němu v mnohých závist.

To, co k němu Ingela cítí, rozhodně není láska. Blázen je ten, kdo si to myslí. Jonas je o patnáct let mladší. Je ženatý a ona je vdaná. A je jeho nadřízená. Někdy je tak těžké přesně pojmenovat, co člověk cítí, dokonce i ona s tím má problém. Už skoro zapomněla, jaké to je, mít žaludek sevřený strachy a současně nadějným očekáváním, tak jak to cítí s Jonasem.

To on ji přesvědčil, že by po sobě měla na obci zanechat nějakou stopu. Nebýt jeho, ji by *ani ve snu* nenapadlo pouštět se do projektu typu Uhlířská louka. Na to je příliš labilní a málo průbojná. O místo

vedoucí odboru územního plánování se neprosila. Prostě ho dostala. Tak dlouho pracovala na obecním úřadu, až nebylo kam se posunout dál. Jenže Ingela svou práci nesnášela. Vadila jí odpovědnost, nekonečná administrativa a nemožnost vyhovět nadřízeným i podřízeným současně. Její manžel ji dokonce přemlouval, aby dala výpověď. Ale když na post autorizovaného inženýra nastoupil Jonas, začalo ji poprvé v životě *bavit* být vedoucí. Bylo to skoro až okouzující. Díky němu si začala uvědomovat svůj potenciál. Začala přijímat pozvání na společenské akce. Lépe se oblékat. Zkrátka a dobře, díky němu se *odvážila* začít vystupovat jako skutečná vedoucí. Odvážila se začít brát sama sebe vážně, takže konečně mohla do své role dorůst.

Po pravé straně mikrobusu se mihl sjezd k benzinové pumpě Preem. A v tu chvíli pocítila Ingela další závrat', protože teď už jsou stavební jeřáby na dohled.

Zítřka se konečně poprvé setká s Jonasovou kontaktní osobou v SBBF. Budou tam i politici a zástupci hospodářských složek, novináři a reportéři z místního rozhlasu.

„Máš připravenou řeč?“

„Tak připravenou, jak jen to jde. Ale nechávám si prostor i pro trochu spontánnosti.“

Ingela je jasné, že Jonas zdaleka není tak v pohodě, jak se snaží vypadat. Na té řeči pracoval několik týdnů.

„To bude dobrý,“ prohlásí Ingela.

Zrovna míjejí billboard s vizualizací nákupního centra Na Uhlířské louce vytvořenou jednou stockholmskou architektonickou kanceláří. Už za rok bude tahle gigantická dvoupatrová budova hotová.

Jonas se na ni zářivě usměje. Vypadá, jako by se za svoji radost styděl. Je to dojemné. Tentokrát před jeho pohledem neuhne. Na zlomek vteřiny má pocit, jako by v mikrobusu seděli jen oni dva.

Jenže realita o sobě opět dává vědět. Špiní to, co by mělo být vzácným okamžikem. Včera jí volal reportér *Bergslagenského deníku*, aby jí oznámil, že pracuje na článku o Uhlířské louce. Zítřka má vyjít jeho první část, portrét „Lappä“, a tak se chtěl dozvědět něco víc o tom, jak to bylo s prodejem toho pozemku. Jeho otázky byly

vágní. Opatrné. Ale zmínil, že od svého zdroje má informace, že na jejím odboru má projekt mnoho odpůrců.

Ingelu popadne vztek, když pomyslí, že se někdo z odboru snaží tenhle projekt očernit. Že někdo, kdo s nimi teď sedí v mikrobuse, chce Jonasovi zkazit radost. A ona tuší, kdo by to asi mohl být.

Sjíždí na další odbočce. Asfalt se na slunci černě leskne. Ingela se natahuje k volant. Její prsty lehce zavadí o ty Jonasovy, když rozverně několikrát stiskne klakson a otočí se dozadu. Pohlédne na své podřízené.

Během dnešního semináře je přiměje, aby své názory sjednotili. Dostanou najíst, popijí vína a budou se družit. Ale nejdůležitější ze všeho je, aby pochopili, jaké možnosti jim tohle dobrodružství skýtá.

„No není to úžasné, že už se to opravdu děje?“

NADJA

Nadja pozoruje jeho opálený profil, jeho rozčepýřené vlasy, ten přimhouřený rošťácký kukuč ve zpětném zrcátku. Jonas. Projektový manažer jedné z největších investičních akcí v celé historii obce se spokojeně usmívá a přibrzdňuje.

Stavební jeřáby působí takhle zblízka monumentálně. Z obrovské štěrkové plochy trčí kabely a plastové roury. Stavební buňky stojí naskládané na sobě.

Když se Nadja v zimě dostavila na pracovní pohovor, tak o té petici za záchranu rodinného statku pochopitelně věděla.

Nepřemýšlej o tom, tvrdila jí Ingela. S tím farmářem jsme se vyrovnali. Je spokojený.

Nikdo mu nic nesliboval. Neudělali jsme nic špatně.

Vůbec jsme na něj nemuseli brát ohled, ale byl upozorněn včas.

„Začíná se psát nová kapitola historie naší obce,“ říká teď Ingela a zastrkuje si pramínek platinových vlasů za ucho. „A to všechno díky Jonasovi.“

Dívá se na Jonase a ve tváři má výraz, který by se dal popsat buď jako mateřský, nebo jako pekelně nadržžený. Chvilí to vypadá, že mu snad pocuchá vlasy.

Nadje za zády někdo zatleská. Ani vteřinu nepochybuje o tom, že je to Kaj. Ekonom odboru územního plánování je Jonasovým největším sympatizantem.

„Vy děláte, jako bych vymyslel lék na rakovinu,“ brání se Jonas zvesela, zesílí hudbu a přidá plyn.

„Jenom skoro,“ dodává Ingela a směje se.

Nadja si snaží představit, jaké by to bylo, kdyby projektu na Uhlířské louce věřila. Jaký by to pro ni byl v tuhle chvíli triumf. Kdyby nevěděla, jaká to bude ve finále katastrofa.

Měla takovou radost, že ji na odbor pro ochranu půdního fondu přijali. Po dokončení studií na právnické fakultě to bylo její první opravdové zaměstnání. Ještě to není ani půl roku, co poprvé vstoupila do budovy obecního úřadu jako jeho zaměstnankyně, ale teď už nedokáže pochopit, jak mohla být tak naivní.

Odpověď je nasnadě, chtěla věřit Ingele. Vedoucí, která měla plnou pusu řečí o základních lidských hodnotách. Vedoucí, která jí od prvního dne v práci brala vážně.

*Jestli něco opravdu potřebujeme, tak jsou to mladí lidé s novými nápady.
Když budeš něco potřebovat, tak si kdykoliv řekni.*

Napadlo mě, že bych tě dnes mohla pozvat na oběd, abychom to spolu oslavily.

Později pochopila, že Ingela nikdy nehraje tak dobře jako před novým publikem. A hlavně že nikdy neposlouchá jiné ženy, obzvláště ne ty mladší, o těch, co pracují na nižší pozici než ona, ani nemluvě.

Mělo jí to dojít, už když se jí do ruky dostala jedna z prvních smluv ohledně Uhlířské louky a ona se pokusila to s Ingelou probrat.

Na té smlouvě není nic divného. Takhle to chodí.

Z dlouhodobé perspektivy to bude výhodné.

Jonas ví, co dělá.

Ingela mluvila tak přesvědčivě, že o sobě Nadja začala pochybovat. Ale to se změnilo. Reportér *Bergslagenského deníku* jí volal předevčírem. Právě na základě tohoto hovoru se Nadja rozhodla, že si ještě jednou projde všechny smlouvy týkající se nákupního centra.

Pohlédne na Amira, který sedí vedle ní. Střetne se s jeho pohledem přes své pilotky se zlatými obroučkami. Ingelin asistent je jediný z celého osazenstva mikrobusu, který to stejně jako Nadja ví také. Dva večery po sobě s ní zůstal po práci v kanceláři, aby jí pomohl vyhledat všechny potřebné dokumenty a prošel celou e-mailovou konverzací ještě z doby, než nastoupila do úřadu. Nadja dokonce zavolala do SBFF, použila přitom svůj nejlíbeznější, nejnevinější

hlas. *Jde jen o jeden takový malý detail, který bych si potřebovala ověřit.* To, co zjistili, bylo ještě horší než její nejčernější obavy. Všechno teď stojí napsané pěkně černé na bílém v dokumentu, před kterým nebude moct zavřít oči ani Ingela. Budou si s ní muset promluvit ještě dřív, než se zítra postaví před kamery.

Jeden kousek skládačky ale stále chybí. Vytáhne svůj mobil z kapsy kožené bundy. Zkontroluje nově příchozí e-maily. Ten, na který čeká, ale ještě nepřišel.

Jonas přejíždí do vedlejšího pruhu a odbočuje na sjezd z dálnice. Zatačka je tak prudká, že se Amirovo tělo přitiskne na její. Ze zadní sedačky se ozve Anettin hlasitý povzdech, jako by sem na ni tu zatačku někdo naschvál narafičil.

„Lidi, držte se!“ Jonas se snaží překřičet hlasitou hudbu a vzápětí najíždí na most přes dálnici, kterou právě opustili.

Nadja znovu pohlédne na Amira. Ta jeho rovná pěšinka a dokonale sestřih nad ušima. Jeho perfektně vyžehlená světle modrá košile. Doufá, že ji nepotopí, až dojde na lámání chleba. Bez něj se s ní Ingela nebude vůbec bavit, jenže Amir by rád udělal na úřadě kariéru. Opravdu se do toho bude chtít namočit? Sama pochybuje, jestli má vůbec cenu se do toho pouštět. Bylo by o tolik snazší to celé hodit za hlavu. Prostě tu katastrofu nechat doběhnout až do konce a neriskovat vlastní zadek.

Vjíždějí do staré průmyslové zóny a Nadja začíná odpovídat na e-maily. Občas zvedá hlavu, aby se jí neudělalo špatně. Dívá se na zaprášená parkoviště obehnaná drátěným plotem. Čtverhranné budovy s vytlučеныmi okny a fasádami z rezavého plechu.

Leknutím málem vyskočí z kůže, když prostor mikrobusu prořízne pronikavý dětský křik. Jonas bere se smíchem Ingele svůj telefon z ruky. Křik okamžitě ustává.

„Sorry!“ volá přes rameno. „Jenom jsem chtěl Ingele něco ukázat, netušil jsem, že mám připojený Bluetooth.“

Radostně mává telefonem nad hlavou a na zápěstí mu přitom chrastí barevné korálky. Nadja vidí, že zastavuje nějaké video se svými dvěma dcerami. Obě na něm skáčou s gymnastickou obručí na trampolíně, zamrzlé uprostřed skoku ve vzduchu. Kolem

opálených tváří jim poletují doběla vyšisované vlasy. Karin a Simone. Od nich má ten náramek. Ty, jejichž pouhá existence udělala z Jonase feministu. Jsou pojmenované podle Karin Boyeové a Simone de Beauvoirové.

Jonas. Debilní. Zasraný. *Jonas*. Jak ten se musel na tenhle seminář těšit. To zase bude přehlídka falešné skromnosti, při níž dozajista neopomene dostatečně často zmínit svůj titul pro případ, že by na něj někdo z přítomných náhodou zapomněl.

Amir ji pobaveně pozoruje a Nadja si uvědomí, že se podvědomě zašklebila.

Hudba opět spustí, Jonas bubnuje do taktu další nepatřičně zvolené country písničky. Nějaká žena v ní zpívá o tom, že si namaluje rty tou nejčervenější rtěnkou, jakou má, aby její muž poznal, jaké je po někom toužit. Mikrobus přejíždí můstek, pod nímž Uhlířské jezero ústí do Strömsholmského kanálu. Za cedulí oznamující že do Chatové osady na Uhlířském jezeře zbývají 4 kilometry, odbočují na úzkou štěrkovou cestu.

Nadja se dívá na zalesněné kopce, jež se za okénkem zvedají do výšky. Mech, který pokrývá strmé svahy, je neskutečně zelený. Otáčí hlavu. Na druhé straně probleskuje mezi kmeny stromů hladina jezera hladká jako zrcadlo. Bílé mraky se v ní odráží tak dokonale, až to vypadá, jako by část oblohy spadla na zem.

Pohledem spočine na jemném profilu Liny, jež sedí z druhé strany vedle Amira. Její tvář je čistá a svěží, jako zosobnění skandinávského designu. Nadju by zajímalo, jaký má názor na Uhlířskou louku ona. Pracuje na stavebním odboru, stejně jako Jonas. Tuší, co všechno bylo třeba udělat, aby ten projekt schválili? To Nadja neví. Tak dobře se neznají. Když Nadja nastoupila, byla Lina na nemoenské. Na konci léta se na zkoušku vrátila do práce, ale většinou se zdá být duchem nepřítomná. Usmívá se a přikyvuje ve správném okamžiku, odpovídá, když se jí někdo na něco zeptá, ale v očích jí chybí jiskra.

Amir mezitím zavolal do kempu, Nadja ho poslouchá jen na půl ucha, když do telefonu oznamuje, že už tam za chvíli budou. Znovu zkontroluje e-mailovou schránku, ale nic nového nepřišlo.

„Musíš si ten Netflix pořídít,“ říká Jonas Ingele. „Jsem zvědavý, co na to řekneš.“

„Mockrát děkuju, mně ale televizní středověk vyhovuje. Státní televize má všechno, co potřebuji.“

Pážecí sestřih popelavě blond vlasů odhaluje rudé skvrny na jejím krku.

„Takový seriál plný silných žen je skutečně povznášející, i když se tam dějí hrozné věci,“ říká Jonas.

Nadja otvírá Dropbox. Přelétá očima dokument, který pojmenovala nicneříkajícím názvem. Přitom pošilhává po Jonasovi, který stále něco vypráví o seriálu, který nedávno objevil.

Z tohohle se nevyvlíkne. Tentokrát mu nepomůžou ani ty jeho rozčepýřené vlasy. Ani to jeho sexy krčení ramenou ve smyslu a *sakra, zase jsem něco podělal?*

Nadja si v duchu slíbí, že nebude sraab a dotáhne to do konce.

CHATOVÁ OSADA NA UHLÍŘSKÉM JEZEŘE

Jenny tady vyrostla. Celý život tohle místo milovala, vždycky si ho přála vrátit zpátky na mapu Švédska. Chatová osada byl její sen. Když se sem přijela s Rogerem podívat poprvé, stála tu už tak dlouho cedule NA PRODEJ, že ztrouchnivěla, ale Jenny se tím nedala odradit. „Nemyslíš, že nastal čas začít trávit dovolenou doma ve Švédsku?“ nadhodila, když nakukovali od jezera špinavými okny do chatek. „Když každý ví, jak moc letadla škodí životnímu prostředí?“ Rogera nemusela nijak zvláště přesvědčovat. Ani jeden z nich nebyl ve své práci spokojený, a Roger je o deset let starší. „Tohle je možná tvoje poslední šance změnit zaměstnání,“ řekla, když se z lávky dívali na jezero.

Chatová osada stála necelý milion. Rogerův bratr, který je stavař, slíbil, že jim to tady pomůže opravit. Prodali dům a nastěhovali se do pár místností v přízemí hlavní budovy. Jenny se na jednom večírku ve Västeråsu seznámila s kamarádem jednoho svého známého. Ten měl teambuildingovou agenturu, a to bylo jasné znamení. Domluvili se, že v osadě postaví přes jezero zipline.

Jenže počet konferencí, jež se tu během jarní sezony uspořádaly, by se dal spočítat na prstech jedné ruky a rekonstrukce byla dražší, než očekávali. Roger už se svým bratrem skoro vůbec nekomunikuje. První letní sezona je u konce, a přestože si draze předplatili přední místa ve vyhledávači Googlu a Jenny se snaží získat followery

na jejich Instagramu, sem skoro nikdo nepřijel. V noci z toho už téměř nespí.

Dalo by se říct, že až doposud jim obec jen házela klacky pod nohy. Jenny ani Roger netušili, kolik byrokracie bude vedení něčeho takového, jako je kemp, obnášet. Jenny doplňuje v kuchyni automat na kávu a poprvé po hodně dlouhé době se její nervozita mísí s pocitem naděje. Tenhle seminář musí dopadnout dobře, na jeho výsledku závisí jejich budoucnost. Před chvílí volali, že už jsou na cestě, a ona nestíhá. Josef, který jim tady při předchozích konferencích pomáhal, poslal půl hodiny před nástupem služby ešemesku, že je nemocný. Jenny se obává, že je to trest za to, že musel tak dlouho čekat na odměnu, samozřejmě bez faktury, za minulou směnu.

Jenny si spíná křiklavě růžové vlasy do culíku a začíná skládat čerstvě upečené buchty na servírovací tác. Ví, že se tenhle seminář bude týkat projektu na Uhlířské louce. Když se o něm doslechla, tak byla pochopitelně také proti tomu, aby se tady stavělo nákupní centrum, dokonce podepsala i protestní petici. Její rodiče se s rodinou Pålssonových znají, jednou je byli dokonce společně navštívit. Bylo neuvěřitelné, že je obec chce připravit o jejich pozemek. Jenže pak si Jenny uvědomila, že v jedné věci jsou s obcí zajedno. Oběma záleží na tom, aby se to tady rozvíjelo. Obě strany sem chtějí přilákat nové lidi. A to, co je dobré pro obec, je dobré i pro ni a pro Rogera. V návaznosti na výstavbu na Uhlířské louce sem přijede spousta lidí. A ti se budou potřebovat někde ubytovat.

Kuchyní se line vůně čerstvé kávy. Jenny oknem sleduje parkoviště, ale prozatím tam stojí jen jejich stará vínově červená Mazda SUV.

Roger pro jistotu ještě jednou kontroluje chatky, jestli je v nich odpovídající počet polštářů, dek a čistých ručníků. Přemýšlí o tom, co Jenny nedávno řekla. Že tenhle seminář je jejich šance udělat dojem jak na obec, tak i na tu velkou stavební společnost. „Možná, že když to dobře dopadne, tak se karta obrátí.“ To neměla říkat. Když je Roger ve stresu, nepodává nejlepší výkon. Je pak jako ochromený, říká nesmysly, a ještě ke všemu to tu dneska musí zvládnout bez Josefa.

Roger zvenku uslyší motor přijíždějícího auta. Zhluboka se nadechne a pak vyjde ven na cestu před chatkou a do hlavní budovy si to zkrátí přes trávník.

Na protějším břehu jezera sedí na mechem obrostlém kameni, jenž kdysi býval součástí obydlí nějakého uhlíře, muž. Na sobě má maskáčovou kombinézu. Dokonale splývá s okolím. On také zaslechl vrčení motoru, a tak se teď rozhlíží po okolí dalekohledem, až mezi stromy zahlédne mikrobus. Místy se mu ztrácí z dohledu a až při průjezdu zatáčkou se mu od předního skla odrazí prasátko, pokračuje dál po příjezdové cestě a zajíždí na parkoviště. Muž poznává obě siluety na předních sedačkách a začne prudce oddechovat. Zrychlí se mu tep a krev mu začne kolovat Ritalin, Oxascand a steroidy.

Jonas vypíná motor mikrobusu. „Tak, přátelé, jsme na místě,“ oznamuje.

Lina uchopí madlo posuvných dveří, ale nic se neděje. „Pardon, dětská pojistka!“ usmívá se Jonas do zpětného zrcátka. Počká ještě půl vteřiny a pak dveře odemkne. Ty se pomalu odsunou na stranu a Lina vystoupí na štěrkovou cestu. Nenápadně, aby si toho nikdo nevšiml, lapá po dechu, jako by sem celou cestu běžela. Amir se na ni usměje, přehodí si přes rameno popruh kožené brašny na počítač a vyrazí k hlavní budově. Lina se nehýbá. Dívá se za ním, zatímco ostatní jeden po druhém vystupují z mikrobusu.

Nadja se otáčí k jezeru, ale ve skutečnosti ho nevnímá. Hlavou se jí honí myšlenky, které zastírají všechno ostatní. Tmavé vlasy na ramena zvýrazňují bledou tvář, velké šedé oči a výrazný nos. Zkouší si svléknout koženou bundu. Do zad jí hřeje slunce, ale zahřívá jen povrch pokožky. Do hloubky už se nedostane. Bundu si tedy zase oblékne. Podzim je tady.

Vedoucí odboru Ingela si uhladí vypasované červené sako. „Jak je to dlouho, co jsme tady byli naposledy? Bylo to v roce 2008?“

„Předchozí majitelé byli pěkní morousi,“ namítá Torbjörn, architekt, jenž na odboru pracuje ze všech nejdéle. Má artrózu v kolenou a při výstupu z auta hlasitě sténá. Vybledlou vínovou košili, kterou má pečlivě zastrčenou do širokých džínů, mu nadouvá obrovské břicho. Bílá, ještě stále hustá hřiva je po celé hlavě stejně dlouhá.

Ingela se na něj koženě usmívá a říká, že bude příjemné seznámit se s novými majiteli. Torbjörn vrtí hlavou. „Chudáci. Tady to nebude nikdy fungovat.“

Eva, kartografka a druhá nejstarší ve skupině, mu věnuje podrážděný pohled a zapálí si cigaretu. „Pořád stejný bručoun,“ prohlásí. Eva má nakrátko ostříhané šedé vlasy a na očích pod brýlemi s červenými plastovými obroučkami má silnou vrstvu očních linek a řasenky. Pouze ten, kdo by ji sledoval stejně bedlivě jako muž s dalekohledem, by si všiml, že její levá paže se pod ramenem pohupuje o něco volněji, než je obvyklé. „Buď tak hodný a alespoň před nimi si ty své komentáře odpuť, ano?“ dodá, ale Torbjörn ji neposlouchá. Upřeně pozoruje Kaje. Jejich ekonom zrovna seskočil na zem a čile se rozhlíží kolem sebe. *Jak nějaká pitomá veverka*, říká si Torbjörn, jehož vlastní víčka jsou těžká, takže neustále vypadá, jako by se právě probudil. Přestože je Kaj o víc než polovinu mladší než Torbjörn, přišel už skoro o všechny vlasy a zbytek si důkladně holí. Pod zatepleným sakem se mu zřetelně rýsují svalnaté paže, a kostkovanou košili si rozepnul tak, aby pod ní byl vidět pořádný kus hrudníku, který má také oholený dohledka.

Jako poslední z mikrobusu vystupuje geodetka Anette. Její ledabyle zapletený cop se na slunci leskne, jako by byl z mědi. Vrásky na její pihovaté tváři se prohloubí, když se za sebou marně pokouší zavřít dveře auta. Ani se nehnou.

„Klid, prosím tě,“ dobírá si ji Eva. Anette na ni vrhne rozčilený pohled. Lomcuje klikou. Jonas se smíchem stiskne tlačítko na autoklíči. Dveře se pomalu zasunou. Anette se k nim vztekle obrátí zády a projde kolem něj, jako by byl vzduch.

Ostatní se za ní pomalu trousí k hlavní budově. Dohromady jich sem přijelo devět. Muž na protějším břehu odtáhne od očí dalekohled, teprve když mu z dohledu zmizí i poslední člen skupiny.

LINA

Lina se zdrží na štěrkovém plácku před starým penzionem a předstírá, že si prohlíží jeho fasádu. Po nebi plují malé nadýchané obláčky. Silný telefonní kabel natažený od skály za jejími zády mizí za střechem.

Nadja ji obdaří úsměvem, když kolem ní prochází. I když nesahá Lině ani po ramena, působí dojemem, že je poměrně vysoká. Možná to dělá její vyzařování. Nebo to, jak se vzpřímeně nese ve svých tmavě modrých košilových šatech po kolena a koženém bomberu, s páskem, který je pravděpodobně z druhé ruky, a špičatých střevíčků na širokém podpatku. Tohle je móda, kterou Lina nezná, nebo spíš která pomine ještě dřív, než ji stihne zaregistrovat. Její černé džíny a květovaná bomber bunda Adidas v tu chvíli vypadají přesně jako to, co si na sebe vezme rozvedená, vyhořelá čtyřicítka s malými dětmi na krku, když chce vypadat trochu *odvážně, ale přitom nenuceně*.

Samozřejmě jí neuniklo, jak často spolu poslední dobou Amir a Nadja zůstávají v kanceláři. A viděla, jak po sobě v mikrobuse pošilávají, jako by se bavili nějakým společným vtípem. Měla by jim to přát, jestli spolu chodí. Hlavně když se o tom nebude muset přesvědčit na vlastní oči zrovna dneska večer.

Venku už zůstala jen ona. Otevřenými dveřmi se zevnitř line stále silnější šum hlasů. Najednou se nedokáže přinutit jít dovnitř. Už samotná cesta sem bylo peklo, a nejenom kvůli Nadje a Amirovi. Mikrobus byl jako konzerva plná nevyslovených věcí a dvojsmyslných narážek, kterým nerozuměla. Neměla na to, co tím stísněným

prostorem proběhlo, žádný filtr, všechno to proudilo rovnou do ní a ona si říká, co se to za dobu, co byla na nemocenské, na odboru vlastně stalo.

Nebo to tak bylo vždycky a ona si toho předtím nevšimla?

Nebo je to ona, kdo tady tu negativní atmosféru vytváří, kdo vysílá špatné signály, kterým nerozumí a nemá nad nimi kontrolu?

Nebo si to všechno jenom namlouvá?

Jak se v tom má vyznat, když už se nevyzná ani sama v sobě? Když neví, kde ona sama končí a kde začíná okolí?

Lina si pokládá ruce do týla a konečky prstů ho masíruje. Udělala chybu. Neměla sem jezdit. Nikdo ji nenutil. Popravdě řečeno, ani si není jistá, jestli to celkem přísná pravidla jejího částečného úvazku po nemocenské dovolují.

Jela sem, aby dokázala, že už je zase normální, ale komu se to snaží namluvit? Sotva zvládá těch pár hodin v kanceláři, kde jenom s narůstajícím tlakem na prsou a prsty netečně položenými na klávesnici tupě zírá na monitor, zatímco vnitřní hlas na ni křičí, aby se konečně *probrala a začala něco dělat*. Jenže to nejde. Je tak unavená, že už si ani nevzpomíná, jaký to byl pocit, nebýt unavená. Plavala čubičku v rozbouřeném moři a ze všech sil se snažila udržet hlavu nad vodou. Snažila se posbírat co možná nejvíc energie, aby byla během týdnů, kdy má u sebe děti, dobrá máma. A ani to se jí nedaří.

Lina má obrovský strach, aby jednoho dne nezjistila, že už nemá chuť s tím dál bojovat. Že se raději nechá stáhnout ke dnu. Že zmizí. Tolik se stydí za to, co se z ní stalo, že neví, jestli to vydrží. Je lúžr po všech stránkách. Když dneska ráno předávala ve školce Noaha, tak se jí učitelka zeptala, jestli mu nezapomněla přinést nové holínky. Ve skutečnosti to nebyla otázka, Lina měla prázdné ruce. „Dneska má pršet,“ dodala učitelka. A Lina musela přiznat, že na to zapomněla a že samozřejmě nechce, aby její dítě běhalo venku v děravých holínkách.

Pořád na něco zapomíná. Zapomíná na třídní schůzky, dělat svačiny, vyměňovat Noahovi a Oscarovi náhradní oblečení v šatně, když z toho původního vyrostli, ale ze všeho nejhorší je, že si nepamatuje, že nemá mluvit zoufalým tónem. Chlapci se často ptají:

Mami, ty jsi smutná? Ty se zlobíš? a ona na nich vidí, že jí nevěří, když říká, že ne. Zapomíná, že nemá poslouchat jen na půl ucha a že je má brát vážně, když jí vyprávějí o svém životě. Okřikuje je a je netrpělivá, protože zapomíná, že jsou to děti.

Měla by Johnnymu poslat zprávu, hned teď. Poprosit ho, aby ty podělané holínky koupil. Omluvit se. Ale nemá sílu na další *mea culpa*, a už vůbec ne po všech těch dohadech, aby si vzal kluky místo ní. Znělo to, jako by si myslel, že se chce zbavit dětí, aby mohla jet někam za zábavou, a ne na seminář někde v lese.

Děti potřebují pevné návyky, hlavně v tomhle věku.

Lina si přestává masírovat krk. Znovu zachmuřeně pohlíží vzhůru na nebe. Rozhodne se risknout, že dneska prostě ve městě přšet nebude, a až potom Johnny odpoledne přijde vyzvednout Noaha ze školky, tak na ty zapomenuté holínky vůbec nepřijde řeč. Třeba je stihne koupit zítra po skončení té ceremonie a dovézt je tam. Ale jestli teď má začít fungovat a přitom se nezbláznit, musí okamžitě přestat přemýšlet o dětech.

Rázným krokem vyjde po kamenném schodišti nahoru. Chvíli sbírá odvalu a pak vchází do hluku uvnitř a musí zamrkat, aby si oči přivykly šeru. Její kolegové postávají před krátkým recepčním pultem vmáčklým ke stěně pod schody, po pravé straně od vchodových dveří. Na protější stěně visí fotografie a nějaké dokumenty tak hustě vedle sebe, že květované tapety nejsou mezi rámečky skoro vidět. Přímo proti vchodu jsou otevřené světle zelené dvoukřídlé dveře vedoucí do místnosti, která bude nejspíš jídelna a je celá zalitá sluncem.

Pár, který už je očekává za recepčním pultem, se představuje jako Jenny a Roger. Ona má růžové vlasy vysoko vyčesané do culíku, který jí při každém pohybu vesele poskakuje do stran. Roger je hubený a šlachovitý, má dokonale upravený plnovous a v uších velké zlaté kruhy. Krátké rukávy jeho černého trička odhalují tetování na pažích. Lina na něm postřehne, že je z upřené pozornosti, které se mu nyní dostává, značně nervózní, a náhle si nečekaně prudce uvědomí, jak moc doufá, že Torbjörn předtím neměl pravdu a že těm dvěma se tady bude dařit.

„To je tak ohromně inspirující, že má tohle místo nové majitele,“ prohlašuje nadšeně Ingela. „My jsme tady už jednou seminář měli, ale to je už... panebože, dobrých jedenáct let.“

„Jo, tenkrát to tady rozjeli opravdu ve velkém,“ vymáčkne ze sebe Torbjörn. „Smrkové výhonky v jídle a všechny ty hovadiny jako...“

„Ano, bohužel to ale měli velmi špatně načasované,“ přeruší ho pohotově Ingela. „Dali do toho všechno, a vtom se celý finanční svět zhroutil. Vám se tu ale určitě povede dobře.“

Jenny přikyvuje, ale úsměv na rtech jí poněkud tuhne.

„Jen doufám, že víte, co děláte,“ dodává Torbjörn. „Od osmdesátých let to tady jde z kopce.“

Nikdo nic neříká. Lina si náhle uvědomuje, že oddechuje příliš nahlas, jako by byla zadýchaná. Slyší to i ostatní?

Torbjörn je zřejmě jediný, kdo si neuvědomuje, jak je uvnitř dusno. Klidně si bere z mísy na pultu bombón a zuby z něj strhává obal.

„Kdo všechno tady s námi minule byl?“ vzpomíná Ingela, zní to dost zoufale.

Všichni se postupně shodnou na tom, že Eva byla tenkrát nemocná. Ale Anette tady byla. Lina předvádí nejlepší imitaci normálního člověka, jaké je schopná, a říká, že ona tenkrát na odboru ještě nepracovala. Torbjörn jenom hlasitě převaluje bombón v ústech a přešlapuje z nohy na nohu.

Lina nechce přemýšlet o tom, jak dýchá, ale když na to nebude myslet, co když *zapomene* dýchat úplně? Ano, je to absurdní, ale mozek je tak přetížený, že by se to klidně mohlo stát.

Jonas tvrdí, že naposledy byl u Uhlířského jezera jako malý lyžovat.

„Zadek mě bolel tak, že jsem se na něj nemohl posadit, když jsme chtěli grilovat,“ dodává a všichni se tomu s úlevou zasmějí.

Lina Jonasovi strašně záviděla, když ho jmenovali projektovým manažerem nákupního centra. Dokonce si myslela, že ona by si to zasloužila víc. Ale teď, když tady takhle vtipkuje, se zdá, že to byla správná volba. Při zpětném pohledu by měla být ráda, že Ingela

nevybrala ji. Projektový manažer, který v průběhu projektu odejde na nemocenskou, by byl pro celou obec katastrofa.

„Gril je pořád na stejném místě,“ odvěti Jenny. „Jestli počasí dovolí, tak si tam dneska večer uděláme párty.“

Obrací se k malému trezoru za recepčním pultem a začíná z něj vytahovat klíče od pokojů, které cinkají o mosazné přívěsky.

„To je super,“ říká Ingela. „To bude nejspíš poslední příležitost v tomhle roce, kdy se dá povečeřet venku.“

„To ano, večery už bývají docela chladné,“ souhlasí Jenny.

Lina popojde ke stěně s květovanou tapetou. Prohlíží si zažloutlé fotografie uhlířů. Pohled jí utkví na rámečku s ohořelým kouskem papíru. Na něm stojí elegantním písmem, které má připomínat ručně psané písmo, vytištěná báseň. Jde blíž.

*Muž vypustil oblak dýmu, vzňal se jasným plamenem
A uhlíři se pod nohama otevřela zem
Chlap vzplanul a shořel na popel
Manželku a devět malých dětí měl
Ty pak dřely bídu na panském
Jinak vše zůstalo při starém*

Helmer Grundström

„Toho asi neznáš, co?“

Torbjörnův hlas. Lina zvedá hlavu, on ale nemluví k ní, nýbrž k Nadje, která stojí kousek stranou. Torbjörn ukazuje na černobílou fotografii muže v obleku, jenž na ní stojí dole na zahradě se svrchníkem přehozeným přes ruku. Muž hledí do objektivu s lehce rozladěným výrazem v zachmuřené tváři.

„Ne.“

„A ty, Lino?“

Znovu si prohlíží fotografii. Muž jí připadá povědomý, ale nedokáže ho zařadit.